

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, старшого наукового співробітника **Іркіна Олега Ігоровича**, на дисертаційну роботу Залізної Юлії Іванівни “Клінічні характеристики, перебіг та обґрунтування підходів до лікування вперше виявленої фібриляції передсердь” представлену на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.11 – кардіологія до спеціалізованої вченої ради Д 26.616.01 у Державній установі «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» Національної академії медичних наук України

Актуальність обраної теми та її зв'язок з науковими програмами.

Поліпшення ефективності прогнозування перебігу фібриляції передсердь та диференціації підходів до лікування і профілактики виникнення ускладнень є актуальним завданням сучасної кардіології. При цьому залишаються недостатньо вивченими особливості розвитку і клінічних проявів вперше діагностованої фібриляції передсердь. Існує потреба в розробці чітких критеріїв визначення стратегії лікування пацієнтів з вперше діагностованою фібриляцією передсердь, насамперед шляхом визначення факторів, які зумовлюють ризик прогресування та розвиток ускладнень. У зв'язку з вищенаведеним, дисертаційна робота Залізної Юлії Іванівни, яка присвячена вивченню клінічних характеристик, перебігу та обґрунтуванню підходів до лікування вперше діагностованої фібриляції передсердь, має значне теоретичне та практичне значення.

Дисертаційна робота виконана в межах ініціативно-пошукової роботи кафедри функціональної діагностики Національної медичної академії післядипломної підготовки ім. П.Л. Шупика.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

В основі роботи Залізної Ю.І. лежать результати проспективного дослідження за участю 124 пацієнтів з вперше зареєстрованої фібриляцією передсердь. Здійснено детальне клінічне, лабораторне, інструментальне обстеження достатньої кількості хворих з вперше зареєстрованої фібриляцією передсердь та оцінка перебігу фібриляції передсердь через 6 міс. Отримані результати ґрунтуються на ретельному різносторонньому аналізі наявного первинного матеріалу. Коректне використання сучасних методів математичної та статистичної обробки забезпечило обґрунтованість зроблених автором висновків та рекомендацій.

Наукова новизна та практична значимість результатів дослідження.

На основі проведених досліджень автор отримав нові дані про особливості перебігу фібриляції передсердь в умовах реальної клінічної практики та традиційні і додаткові фактори, які сприяють розвитку ускладнень та рецидивів у пацієнтів з вперше зареєстрованої фібриляцією передсердь. Визначені незалежні предиктори розвитку ускладнень та рецидиву аритмії протягом 6 міс після виявлення фібриляції передсердь.

Результати проведеного дослідження мають суттєве наукове і практичне значення. Вони дозволяють уточнити прогноз, оптимізувати лікування на різних етапах захворювання для зменшення темпів його прогресування, покращити виживання у цих хворих.

Результати дисертаційного дослідження було впроваджено в практичну роботу стаціонарного відділення КЗ КОР «Київський обласний кардіологічний диспансер», відділу діагностики патології серця та магістральних судин ДУ «Інститут серця МОЗ України». Основні положення роботи використовуються в педагогічному процесі кафедри функціональної

діагностики Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика.

Оцінка змісту дисертації.

Дисертація написана за традиційною схемою, складається зі вступу, огляду літератури, 5 розділів власних досліджень, аналізу та обговорення, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури та додатків.

У вступі здобувач чітко розкриває актуальність проблеми та недостатньо вивчені її аспекти. На цій основі логічними є мета та завдання дослідження.

В огляді літератури проаналізована достатня кількість джерел, як вітчизняних, так і іноземних, стисло представлені дані щодо визначення ролі фібриляції передсердь в загальній структурі серцево-судинної патології, описані ускладнення вперше зареєстрованої фібриляції передсердь, її вплив на прогноз серцевих та асоційованих несерцевих захворювань, значна частина огляду присвячена дослідженням, що вивчали особливості перебігу вперше діагностованої фібриляції передсердь. Докладно розглянуті основні підходи до визначення стратегії лікування пацієнтів з фібриляцією передсердь, та особливості ведення пацієнтів з вперше виявленою фібриляцією.

В розділі «Матеріали і методи дослідження» представлена клінічна характеристика обстежених хворих, детально описано критерії включення та виключення з дослідження, описаний дизайн дослідження, підходи до вибору стратегії лікування пацієнтів з вперше діагностованою фібриляцією, чітко відображено особливості перебігу першого зареєстрованого епізоду фібриляції передсердь. Детально описані клініко-інструментальні, лабораторні методи дослідження.

У третьому розділі дисертантом У розділі 3 «Клінічні характеристики пацієнтів з вперше виявленою фібриляцією передсердь в залежності від

наявності та вираженості СН» представлені результати власних досліджень дисертанта, зокрема аналіз структурно-функціонального стану міокарду, супутніх захворювань, симптомів, перебігу першого епізоду ФП в залежності від наявності та вираженості СН.

У розділі 4 «Клінічні характеристики пацієнтів з вперше діагностовано ФП в залежності від перебігу» проведено аналіз структурно-функціонального стану міокарду, супутніх захворювань, симптомів, перебігу першого епізоду ФП в залежності від формування постійної та минутих форм ФП.

У розділі 5 «Симптоми та клінічні характеристики пацієнтів з вперше діагностовано фібриляцією передсердь» проаналізовано зв'язок характеру та вираженості симптомів, що супроводжують перший зареєстрований епізод ФП з особливостями структурно-функціонального стану міокарду, та наявністю супутніх захворювань.

В розділі 6 «Предиктори виникнення ускладнень у пацієнтів із уперше діагностовано фібриляцією передсердь при 6 - місяців спостереженні» проведено аналіз факторів, що асоційовані з розвитком ускладнень у пацієнтів з ВДФП та визначені незалежні предиктори розвитку ускладнень.

В розділі 7 «Предиктори виникнення рецидиву аритмії після першого минутого епізоду ВДФП при 6-міс спостереженні» проведено аналіз факторів, що асоційовані з розвитком рецидиву аритмії та визначені незалежні предиктори розвитку ускладнень.

Заслуговеє на увагу заключний розділ виконаної наукової роботи. Він написаний на підставі глибоких знань даних сучасної літератури з проблеми, що вивчається. Представлені в цьому розділі результати мають безсумнівний теоретичний та практичний інтерес. Висновки логічно витікають з результатів проведених досліджень та можуть бути керівництвом для практичного лікаря.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях.

Основні положення дисертаційної роботи висвітлені в 10 опублікованих автором наукових роботах, у тому числі в 6 статтях у наукових спеціалізованих виданнях, що внесені до переліку фахових видань України та входять до міжнародних наукометричних баз. Автором роботи отримано один деклараційний патент України на корисну модель, надруковано 4 роботи у вигляді тез в збірках матеріалів конгресів і конференцій.

Недоліки, зауваження і побажання.

Під час ознайомлення з дисертаційною роботою до дисертанта виникли зауваження та запитання:

1. Як ви пояснюєте, що розмір лівого передсердя мав вплив на вибір тактики лікування, відмінності щодо частоти виявлення серцевих і несерцевих захворювань, структурно-функціональний стан міокарду, ризик тромбоемболічних ускладнень, але не впливав на ризик розвитку рецидиву?
2. Як можна пояснити застосування антикоагулянтів тільки у 32,9% хворих?
3. При лікуванні аритмії в 36,3% випадків використовували антиаритмічні препарати, чому?

Вказані зауваження не суттєві і не знижують значення роботи.

Висновок.

Дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 року до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук. Дисертаційна робота "Клінічні характеристики, перебіг та обґрунтування підходів до лікування вперше виявленої фібриляції передсердь", представлена Залізною Юлією Іванівною до спеціалізованої вченої ради Д 26.616.01 у Державній установі «Національний науковий

центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» Національної академії медичних наук України, є завершеним самостійним дослідженням, в якому пропонується шляхи до вирішення актуальної проблеми визначення стратегії лікування та прогнозування перебігу вперше діагностовано фібриляції передсердь.

За своєю актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням дисертаційна робота відповідає вимогам щодо присудження наукових ступенів, і її автор Залізна Юлія Іванівна заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.11 – кардіологія.

Доктор медичних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
відділу реанімації та інтенсивної терапії
Державної установи

«Національний науковий центр
«Інститут кардіології імені академіка М.Д.Стражеска»
Національної академії медичних наук України»

Іркін О.І.